



TV

Tromsø 15. september 2010

Miljøverndepartementet

## OPPDATERING AV FORVALTNINGSPLANEN FOR BARENTSHAVET OG OMRÅDENE UTENFOR LOFOTEN

### 1. Innledning

Styret i Fiskebåtredernes Forbund behandlet forvaltningsplanen første gang i styremøtet 28. og 29. oktober 2004 og konkluderte da med følgende:

*"Fiskebåtredernes Forbund mener det vil være en styrke for forvaltningen av norske havområder å ha en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet. Forbundet mener det krever en betydelig forskningsinnsats for å dekke de største hullene i kunnskapsgrunnlaget for en helhetlig plan, men mener likevel at norsk forvaltning allerede har tatt ett langt skritt fremover med denne utredningen. Forbundet vil bl.a. peke på følgende fordeler ved å ha en troverdig helhetlig plan:*

- *Bedret beslutningsgrunnlag ved fastsettelse av kvoter, tekniske reguleringer osv.*
- *Norsk fisk får økt miljøtroverdighet i utlandet.*
- *Beslutningsgrunnlaget for fastsettelse av rammer for petroleumsvirksomhet i området bedres.*
- *Lettere å dokumentere krav til skipsfarten i internasjonale fora (IMO)".*

Siden forvaltningsplanen ble vedtatt har det skjedd en utvikling på en rekke områder. Petroleumsvirksomheten i området har hatt økt aktivitet, utskipping av olje fra Nordvestrusland har økt, mens antall fiskefartøy er redusert. De viktigste kommersielle fiskebestandene i området har hatt en positiv utvikling. I følge grunnlagsrapporten har de fleste sjøfuglbestandene hatt en nedgang de siste 5 årene.

Fiskebåtredernes Forbund mener det må komme klart frem i forvaltningsplanen at fiskerinæringen har forrang i forhold til ny næringsaktivitet som kommer til i forvaltningsområdet. Fiskerinæringen har røtter langt tilbake i tid i forvaltningsområdet og har historisk sett vært eksistensgrunnlaget for bosetningen i området. I innledningen til grunnlagsrapporten (Fisken og havet, særnummer 1a-2010) står det under punkt 1.1 følgende:

*"Formålet med forvaltningsplanen er å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å balansere næringsinteressene knyttet til fiskeri, sjøtransport og petroleumsvirksomhet innenfor rammen av en bærekraftig utvikling."*

Forbundet mener dette er en uheldig formulering og krever at det slås fast allerede i innledningen at all ny virksomhet må ta hensyn til fiskeriene og at dersom belastningen fra den samlede næringsutøvelsen i området ikke er bærekraftig, er det ny virksomhet som eventuelt må nedskalere sin aktivitet.

Fiskebåtredernes Forbund vil kommentere de enkelte kapitlene i rapporten der vi har merknader.

## 2. Relevante nasjonale og internasjonale prosesser

Fiskebåtredernes Forbund konstaterer at delelinjeavtalen mellom Norge og Russland ikke er kommet med i revisjonen av forvaltningsplanen siden avtalen ikke var inngått på utgivelsestidspunktet. Undertegnelsen av avtalen er nært forestående og dersom avtalen blir ratifisert av begge landene, innebærer dette at anerkjent internasjonal rett settes til side ved at en ikke følger midtlinjeprinsippet. Norge taper dessuten råderetten over betydelige havområder som en følge av inngått avtale.

Forbundet forutsetter at avtalen og konsekvensene av denne tas med når Stortinget senere skal behandle saken.

Fiskebåtredernes Forbund savner omtale av den internasjonale kvalfangstkommissjonen (IWC) som gjennom sine vedtak legger store begrensninger på den norske fangsten av kval. Norge har reservert seg i forhold til fredning av vågekval, men IWC legger likevel føringer for forvaltningen av kval. IWC jobber i svært liten grad i forhold til ressursbiologisk fakta og blir i næringa oppfattet som en ren verneorganisasjon. Forbundet mener dette bør komme frem i oppdateringen av forvaltningsplanen, herunder bør en vurdere å tilknytte forvaltningen av kval til alternative internasjonale forvaltningsorganisasjoner som NAMMCO eller ICES.

## 3. Menneskelig aktivitet

Petroleumsvirksomheten er relativt ny i området og representerer derfor ett tillegg i den menneskelige aktiviteten og belastningen på miljøet. Fiske har pågått i århundrer uten å gi varige miljøskader og annen menneskelig aktivitet i området er begrenset på grunn av lav befolkningstetthet.

Forbundet mener det i første rekke er 4 forhold ved petroleumsvirksomheten som bør vurderes nærmere:

- Seismikkskyting
- Arealbeslag
- Utslipp under normal drift
- Utslipp ved uhell/ulykker

Seismikkundersøkelsen på Nordland VI, VII og Troms II i regi av Oljedirektoratet, ble gjennomført på sommeren 2007-2009 og innsamlingen er antatt å være tilstrekkelig i denne omgang. Petroleumsvirksomheten fører med seg en betydelig innsats med seismikkinnsamling under kartlegging, letefasen og under produksjon. Aktiviteten vil ventelig øke med økende letevirksomhet. Tildeling av nye blokker i den 21. konsesjonsrunden, samt tildelingen under TFO vil forsterke innsatsen fremover.

Med arealbeslag som en følge av økt aktivitet vil også konfliktpotensialet mellom petroleumsnæringa og fiskerinæringa øke. Kontinentalsokkelen er smal utenfor kysten av Lofoten, Vesterålen og Troms. Det er derfor størst konfliktpotensial i dette området, da denne delen av kontinentalsokkelen også rommer Norges viktigste fiskefelt, samtidig som petroleumsnæringa ønsker seg blokker i det samme området.

Utslipp fra petroleumsvirksomheten under normal drift vil være utboret masse og produsert vann. I følge rapporten vil slam fra utboret masse kun ha lokale konsekvenser over en kort periode. Produsert vann skal reinjiseres. Forbundet mener det må lages et oppfølgingsprogram for reinjisert vann for å undersøke eventuelle lekkasjer til sjø.

Utslipp ved uhell eller ulykker inntreffer fra tid til annet. På norsk sokkel har det vært relativt få store utslipp. Historikken fra norsk sokkel viser likevel at risikoen for at uhell skal skje i dette området er relativt stor sett i et litt lengre perspektiv.

Skipstrafikk representerer for tiden den største risikoen for akutt forurensning i området. I trafikkseparasjonssonen mellom Vardø og Røst seiler stort sett all trafikk til og fra nordvest Russland. Trafikken til nordnorske havner går i større grad indre lei, men består hovedsakelig av mindre skip. Forbundet antar at en videre strukturering av fiskeflåten vil innebære en fortsatt nedgang i utseilt distanse fra denne flåten, men at størrelsen på fartøyene vil øke noe.

Forbundet mener rapporten gir et realistisk bilde av forventningene til skipstrafikken, men mener militær aktivitet i forvaltningsområdet bør tas med da ikke minst Russland har en betydelig flåte som med jevnlig mellomrom holder øvelse i området. Dette er så vidt nevnt under kapittel 3.4 "Radioaktivitet" men omfatter etter vårt syn også andre mulig påvirkninger i form av ammunisjon, rakettdrivstoff mm. Militære øvelser båndlegger havarealer i kortere eller lengre tid, ofte med svært kort varsling. Dette har betydning for annen skipstrafikk, men er spesielt problematisk for fiskeflåten.

Fiskeri utgjør fortsatt den største aktiviteten til sjøs i form av flest seilte mil. Historisk sett har fiskeri vært viktigste levevei i området. Handel med fisk kan spores tilbake 1000-tallet, mens eksporten startet på 1100-tallet. Innenfor forvaltningsområdet var tørket sild og torsk viktige handelsvarer. Fisket er regulert og de fleste bestander er innenfor sikre biologiske rammer. Økt fokus på skade på koraller som en følge av tråling har opptatt også forbundet som har vært positiv til vern av større korallrev, samt utvikling av mer bunnvennlige redskaper. Forvaltningen av de fleste artene må karakteriseres som vellykket i den forstand at det med få unntak høstes innenfor bærekraftige rammer.

#### Radioaktivitet

Økt aktivitet med atomdrevne fartøy, samt transport av radioaktivt materiale vil øke risikoen for denne typen forurensning. Forbundet forutsetter at myndighetene oppretter planer for hvordan en skal håndtere slik trafikk, herunder vurdere elektronisk merking av fartøy som enten drives fremover av reaktor eller som fører radioaktiv last. Forbundet forutsetter at det finnes løsninger tilknyttet AIS som kan anvendes og antar videre at merkingen må hjemles i IMO.

#### Interessekonflikter mellom næringer

Kommersiell fiskeri har som nevnt en 1000-årig historie i området og forbundet mener dette må gi fortrinn i forhold til ny næringsaktivitet. Økt petroleumsaktivitet, militær aktivitet og eventuelt annen virksomhet kan få konsekvenser for utøvelsen av fiske, selv uten skadelige utslipp. Vernede områder og utvidelsen av areal i den forbindelse bidrar på samme måte til å redusere det fiskbare arealet.

I hovedsak er konfliktlinjen mellom petroleumsnæringen og fiskeri. Seismikkskyting i nærheten av fiskefelt kan legge store områder brakk en tid, da fisk trekker unna. Undersøkelsene som ble gjennomført i følgeforskningsprosjektet har vesentlige mangler i forhold til å fastslå effekten av de viktigste fiskeslagene som torsk, sei og hyse. Rapporter fra fiskere tyder på at særlig seien er følsom for seismikkskyting og svømmer unna når slik aktivitet foregår i nærheten. Forbundet mener det må gjennomføres nye undersøkelser for å ha et bredere grunnlag for å fastslå effekten.

Undervannsinstallasjoner som skal være overtrålbare fungerer ikke alltid slik. Forbundet er kjent med at tråldører kan sette seg fast i overtrålbare installasjoner på havbunnen, selv om resten av redskapet kan passere uhindret. Plattformen og lastebøyer krever 500 meter sikkerhetssone i tillegg til at standby fartøy og annen petroleumsrelatert skipstrafikk legger

beslag på areal. Der hvor kontinentalsokkelen er smal og/eller konsentrasjonen av slike installasjoner er stor, har dette vesentlig betydning for fiskeriaktiviteten.

#### 4. Ytre påvirkning

Klimaendringer er en av de store utfordringer for livet i havet. Ikke bare blir vannet varmere, det blir også surere. Forbundet mener det er viktig å satse på forskning på forventet utvikling og konsekvensene for livet i havet.

I den grad havområdet er forurenset er dette vesentlig forårsaket av langtransportert miljøgifter. Giftige tungmetaller, radioaktive isotoper og andre giftige forbindelser følger kyststrømmen, eller tilføres gjennom luften til forvaltningsområdet. Konsentrasjonen av slike miljøgifter er lave i området, men akkumuleres i næringskjeden. Forbundet mener det er viktig å overvåke utviklingen, i tillegg til å jobbe frem internasjonale avtaler for å redusere utslippene.

Kongekrabben er den mest kjente introduserte arten i området og sannsynligvis den arten som har størst skadepotensial i forhold til andre arter. Forbundet har tidligere uttalt seg sterkt kritisk til forvaltningen av kongekrabbe. I brev av 14. desember 2007 avgav forbundet følgende hørings svar til stortingsmeldingen om forvaltning av kongekrabbe:

*Fiskebåtredernes Forbund mener norske myndigheter har satt i gang et økologisk eksperiment når kongekrabben forvaltes som en ressurs i det definerte kjerneområde og herunder forvaltes med tanke på en langsiktig "bærekraftig" utnyttelse. Kongekrabben er en introdusert art som ikke hører hjemme i vår fauna og de negative effektene av en stor kongekrabbebestand i norske fjorder er i liten grad kartlagt.*

*Forbundet mener på denne bakgrunn primært at fiske etter kongekrabbe ikke burde vært underlagt regulering innenfor Norges Økonomiske Sone. Forbundet konstaterer at en i Stortingsmeldingen går i riktig retning med å åpne opp for et fritt fiske utenfor 12 nm av kjerneområdet, men mener prinsipielt at det er uheldig å ha et oppvekstområde for kongekrabbe i norske farvann. Det vises her til internasjonal rett på området. I havrettstraktaten heter det følgende i artikkel 196 om nasjonens plikter ved introduksjon av nye arter:*

*«alle de tiltak som er nødvendig for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø som skyldes [...] forsettelig eller utilsiktet innføring i en bestemt del av det marine miljø av fremmede eller nye arter som kan føre til betydelige og skadelige forandringer i det».*

*I føre-var-prinsippet som er definert i FN-konvensjonen om fiske på det åpne hav av 4. august 1995 heter det:*

*«1. Statene skal i vid utstrekning anvende førevar-prinsippet for bevaring, forvaltning og beskatning av vandrende fiskebestander og langtmigrerende fiskebestander, med sikte på å verne de levende ressurser i havet og bevare det marine miljø.  
2. \_Statene skal utvise større varsomhet ved usikre, upålitelige eller utilstrekkelige opplysninger. Mangel på tilstrekkelige vitenskapelige opplysninger skal ikke kunne brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe bevarings- og forvaltningstiltak.»*

*Forbundet mener før-var-prinsippet ikke er ivaretatt når en søker å beskytte en introdusert art i et gitt område, uten at en har kontroll på spredning av arten eller har god nok kjennskap til konsekvensene kongekrabben har på naturlige forefinnerbestander.*

*Fiskebåttredernes Forbund har liten tro på at et rent utryddingsfiske utenfor kjerneområdet vil bli en suksess i forhold til å begrense utbredelsen av kongekrabbe. Lønnsomheten i et fiskeri vil neppe være tilstede før krabben er godt etablert i et område. I den grad krabben allerede er etablert utenfor kjerneområdet kan dette medføre et fiskeri over en periode, men for å desimere bestanden ytterligere må en sannsynligvis bruke store ressurser på et utryddingsfiske. Fiskebåttredernes Forbund har derfor liten tro på en fondsløsning for å støtte et desimeringsfiske, da det må rettes en formidabel innsats for å stoppe krabbens videre utbredelse.*

Foran årets krabbesesong omfatter forvaltningsområdet også indre del av Porsangerfjorden og grensen mot nord er flyttet nordover i tillegg til at kvoten er satt ned. Begrensninger både i ombordproduksjon utenfor kvoteregulert område og begrensninger i fartøystørrelse, gjør at heller ikke utryddingsfisket blir effektivt. Kunnskapsnivået om de skadevirkningene kongekrabben fører til på bunnfauna, egg og fiskeyngel er svært begrenset og forbundet mener derfor det haster med å tette kunnskapshull forbundet med utbredelsen av kongekrabben. Kunnskapen må også benyttes aktivt i forvaltningen til å treffe riktige grep.

## 5 Risikoutvikling i området

Petroleumsnæringen er i sin spede begynnelse i området og i den grad det blir gjort drivverdige funn, vil også risikoen for akutt oljeforurensning øke. I løpet av 40 år med petroleumsvirksomhet i Nordsjøen har det vært flere hendelser med olje i sjø og det er grunn til å tro at en vil få slike tilfeller også i Barentshavet. I rapporten står det bl.a. referert til en rapport fra OLF der de uttaler følgende:

*"Antall akutte utslipp fra olje- og gassindustrien har stabilisert seg på et for høyt nivå. Bransjen må arbeide aktivt for å redusere disse hendelsene."*

Forbundet mener Petroleumstilsynet må gjennomgå rutineene til det enkelte oljeselskap for å vurdere om det er behov for et strengere regelverk. I tillegg må den fysiske kontrollen av kritiske operasjoner styrkes for å sjekke om rutiner og regelverk faktisk overholdes. Det er uakseptabelt at utslipp til sjø er på et høyt nivå og dette må myndighetene og bransjen ta alvorlig.

Forbundet mener det er nødvendig å vurdere nestenulykker som har forekommet de siste årene, bl.a. på Gullfaks C og Snorre A. Etter det forbundet kjenner til har det på begge plattformene vært gass tilstede på selve plattformen slik at det har vært risiko for eksplosjon. Forbundet har ingen formening om dette kunne ført til en lignende ulykke som i Mexicogulven, men mener det er hevet over enhver tvil at økt takt i olje og gassutvinning i området øker risikoen for slike hendelser som kan medføre store utslipp i sjø.

Reinjisering av produsert vann medfører ikke nødvendigvis 0-utslipp, da reservoarene kan lekke. Forbundet mener derfor at en må ha en betryggende oppfølging og overvåking av slike reservoarer for å sikre at 0-utslipp er en realitet. I motsatt fall vil kravet om 0-utslipp ikke være troverdig.

En økning i skipstrafikken medfører også en økning i risikoen for forlis og oljeutslipp. Når utskipningen av olje fra Nordvest-Russland og fra forvaltningsområdet øker, må en legge til grunn at risikoen for store oljeutslipp øker. I følge rapporten er risikoen størst i den sørlige delen av forvaltningsområdet. Dette området er også det viktigste i fiskerisammenheng og forbundet mener derfor konsekvensene vil være størst i sør. Overvåking av skipstrafikken, samt trafikkseparasjonssystem kan bidra til å redusere risikoen for ulykker.

Opprettelse av slepebåtberedskapen er et egnet tiltak for å redusere risiko i skipsfarten og i den forbindelse vil forbundet påpeke at havfiskeflåten kom med en utstrakt hånd til myndighetene ved å foreslå å innlemme en del av de største fartøyene i en førstelinje slepebåtberedskap. Det vises her til at sannsynligheten for at dagens slepebåtberedskap skal nå frem til å sette sleper på havaristen bare er 60 %. Hensikten med forbundets forslag var at egnede fartøy i havfiskeflåten skulle inngå i en beredskap som skulle kunne aktivisere det nærmeste fartøyet dersom alarmen går. Havfiskeflåten består av over 200 fartøy som opererer langs hele norskekysten. Slepebåtberedskapen kunne blitt bedre og mer finmasket dersom man i tillegg til innleide slepebåter, benyttet større fiskefartøy til å dekke opp hullene i beredskapen mellom Røst til Kirkenes. I forslaget lå det at fartøy som skulle inngå i en slik beredskap måtte ha god stabilitet og slepekraft og i tillegg få opplæring og utstyr for å slepe. Forbundet tegnet sågar en intensjonsavtale med Fiskeridepartementet hvor målet var å få dette på plass. Hele ideen strandet på formelle krav om at fiskeriregistrerte fartøy ikke kan være slepefartøy. Forbundet mener fortsatt at mange havfiskefartøy er godt egnet til å slepe og kunne fungert som et supplement til den etablerte slepebåttjenesten. Fiskebåtredernes Forbund stiller oss positiv til å gjenoppta prosjektet dersom myndighetene ønsker det.

Til tross for vesentlige forbedringer både i forhold til trafikkavvikling, overvåkning og slepebåtberedskap, mener forbundet en må styrke den operative oljevernberedskapen slik at den blir i stand til å håndtere store utslipp. Ved store utslipp er det behov for vesentlig mer kapasitet både i forhold til lenser og annet oppsamlingsutstyr, enn det som vil være tilgjengelig i nærområdet. Det samme er behovet for fartøy til å operere utstyret. Forbundet mener det er nødvendig å se på organiseringen av beredskapen slik at tilstrekkelig ressurser kan settes inn ved større ulykker. Det kan igjen vises til det store antallet fiskefartøy som nærmest til en hver tid vil befinne seg i området og som kan nyttes i oppsamling av olje. Fiskebåtredernes Forbund mener det må stilles klare krav til fartøy som skal delta i oljevernberedskapen, både i forhold til kapasitet og mulighet til å operere i dårlig vær.

Forbundet er tilfreds med at Russland har tatt hånd om en rekke utrangerte fartøy med reaktor, men mener det er urovekkende at landet vil anskaffe flytende atomkraftverk i Nordvest-Russland. Håndtering av brukt brensel, samt vrak som allerede ligger på bunnen kan være en risiko for fremtiden. For fiskerinæringen som lever av å selge mat fra "verdens reneste havområde" er det en potensiell trussel at radioaktivt stoff kan komme ut i sjøen. Ulykker som involverer kjernekraft får stor oppmerksomhet i media. Selv om utslippene er lave og under faregrensen for fisk og mennesker, kan dette likevel ramme fiskeeksporten hardt. Forbundet er kjent med at Eksportutvalget for fisk har en beredskap i forhold til ubegrunnede reaksjoner i markedet, men mener det er viktig at det finnes en statlig beredskap som kan ta nødvendige prøver for å sikre at fisken er trygg å spise.

#### Miljørisiko

Fiskebåtredernes Forbund merker seg at utslippsscenarioene i tabell 5.7.2.1 varierer utslippene fra 42 til 225.000 tonn. Etter det forbundet kjenner til kan utslippet i Mexicogulven være på over 400.000 tonn. Forbundet mener virkelige hendelser må dimensjonere en slik miljørisikobetraktning så fremst det ikke er forhold i norsk petroleumsnæring som tilsier at en slik hendelse er utenkelig på norsk sokkel. Forbundet kjenner ikke til at så er tilfelle og viser til at amerikanske myndigheter stiller strenge krav til aktørene på amerikansk sokkel.

Et stort utslipp i forvaltningsområdet vil sannsynligvis medføre at bare en svært liten del av utslippet vil kunne samles opp. Bølgehøyde, tidevannsstrøm og en skjærgård med et stort antall øyer, holmer og skjær vil gjøre oppsamlingsarbeidet svært vanskelig. Forbundet mener slike forhold taler tungt for at en ikke skal drive oljeboring i særlig sårbare områder som Lofoten, Vesterålen og Troms II og at andre kystnære felt ikke må settes i produksjon. I tillegg må en overvåke skipsfarten nøye og ha nødvendig slepebåtberedskap på plass.

## 6 Tilstanden i økosystemet og menneskelig påvirkning

Forbundet vil påpeke at rødlistingen av fiskebestander har store svakheter da dette dreier seg om bestander med et stort antall individer. I motsetning til rødlistede landdyr som i enkelte tilfeller kan bestå av noen 10-talls individer, består bestandene av for eksempel snabeluer og vanlig uer av flere millioner individer. Disse artene er derfor ikke utryddingstruet, men i følge forskerne er bestandene i dårlig forfatning. Forbundet er kjent med at Norsk institutt for vannforskning på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning og i samarbeid med Havforskningsinstituttet har et prosjekt hvor en går i gjennomgått rødlisten for marine arter. Resultatene fra dette prosjektet skal legges frem samtidig med offentliggjøring av rødlisten for 2010 den 9. november d.å. Forbundet forutsetter at resultatene fra dette arbeidet tas med i forvaltningsplanen.

Flere av artene på rødlisten er dessuten arter der forskerne har begrenset kunnskap om biologi, utbredelse og andre viktige parameter. Forbundet mener også at rekrutteringen til bl.a. bestanden av snabeluer er betydelig bedre enn forskerne vil ha det til og viser til at store områder i Svalbardsonen årlig har vært stengt for rekefiske på grunn av ueryngelinnblanding.

Forbundet viser til opplysninger om nedgang i populasjonen av flere selbestander bl.a. grønlandssel i Østisen og klappmyss i Vestisen. Det er i følge erfarne fangere overveiende sannsynlig at nedgangen i bestandsanslagene for klappmyss skyldes at kasteområdene har endret seg, mens forskerne har undersøkt de tradisjonelle områdene. Under årets selfangst i Vestisen var isforholdene mer normale og klappmysskast fantes med betydelige konsentrasjoner av dyr i tradisjonelle områder. I Østisen har enkelte norske forskere stilt seg tvilende til tallene fra Russland om nedgang i ungeproduksjonen og vist til at det også tidligere har vært år hvor kastingen har foregått nord for Kvitsjøen og utenfor det område forskerne har talt dyr. Slike variasjoner er ikke uvanlige og kan dermed opptre i år med lite is. Forbundet mener det er viktig å ha metodikk som fanger opp endringer i stedlig utbredelse.

Fiskebåtredernes Forbund mener at kunnskapen om bestandene av kval i Barentshavet fortsatt er for dårlig. Talletokt foregår med tanke vågekval som er den eneste bestanden det drives fangst på. De andre store kvalartene som finnkval, knøl og spermkval er i liten grad systematisk kartlagt. I tillegg er usikkerheten stor i forhold til kvalartenes matseddel i de ulike områdene. Forbundet antar at det vil ha stor betydning å kjenne både antall dyr og matseddel og mener en må sette inn større ressurser for å få bedre kunnskap om storkval. I tillegg mener forbundet det er viktig med bedre estimater på småkvalbestander som niser og ulike delfinarter samt kystsel. Estimaten for kystsel har gang på gang vist seg og være alt for små i forhold til den faktiske bestanden. Det har vært tilfeller hvor det er tatt langt flere sel i jakt, enn det bestandsestimatet tilsier. Forbundet mener dårlig kunnskap om sjøpattedyr er et viktig hinder i forhold til å kunne etablere en økosystembasert forvaltning.

Forbundet viser til at det har vært fisket med trål i området i over 100 år og at det derfor er slitasje på bunn og faststående arter som koraller og svamp. Utviklingen de siste årene er imidlertid entydig i retning av at det blir stadig færre trålere. For 10 år siden hadde Norge mer enn 100 torsketrålere, mens det i dag bare er 40 trålere i fiske. Forbundet tror reduksjonen i antall vil fortsette, om enn i et lavere tempo. Det er utviklet mer bunnvennlig trålgear og det er også foretatt eksperimenter med flytetrål. Forbundet mener dette til sammen vil føre til mindre slitasje på havbunn i årene fremover. For øvrig vil forbundet vise til at en rekke av de vernede korallrevene er blitt kartlagt ved å legge til grunn trålskippernes erfaringer. Korallrev er også blitt fredet etter forslag fra trålnæringen.

## 7 Særlig verdifulle og sårbare områder

Fiskebåtredernes Forbund viser til at de områdene som er definert i figur 7.1 som verdifulle og sårbare, stort sett sammenfaller med de områdene der den viktigste fiskeriaktiviteten foregår. I dette området befinner det seg både gytemoden fisk som er målart for fiskeriene og egg, larver og yngel. For norsk fiskerinæring har området en svært så viktig betydning da både torske-, hyse-, sei- og sildefisken har sine hovedområder her. Fiskerinæringa har også 1000 år med tradisjoner for kommersielt fiske fra det samme området.

Forbundet mener petroleumsnæringen i den grad den skal utvinne olje i området må ta særlige hensyn til fiskerinæringen. Dette innebærer at forbundet ikke aksepterer petroleumsutvinning i Nordland IV og IIV eller i Troms II. For øvrig mener forbundet at petroleumsvirksomhet innenfor 50 km fra grunnlinjen som en hovedregel ikke skal aksepteres.

MAREANO har som kjent bidratt til ny kunnskap om havbunnen og de arter som befinner seg der. Korallrev, svampområder m.m. er funnet i området. Det er også funnet stor tetthet av spor etter tråldører på felt hvor bunntål er vanlig. Forbundet er ikke overrasket over dette og mener bruk av fiskefelt nødvendigvis også vil påvirke havbunnen i form av spor etter redskap og i enkelte tilfeller tap av redskap som garn, line og wire. Som tidligere nevnt har det foregått trålfiske i 100 år i området og forbundet mener derfor skadene tross alt er begrenset og forbundet mener en ikke må komme dit hen at ethvert spor etter fiskeaktivitet blir et problem. Det er ingenting som tyder på at det er en økning i fiskets påvirkning av havbunnen. Det nye er at forskerne har fått et verktøy til å kartlegge havbunnen. Nye verneområder vil legge beslag på fiskefelt og sammen med petroleumsindustriens arealbeslag vil dette ha betydning for fiskeriene. Forbundet mener derfor en må være restriktiv i forhold til å opprette nye verneområder hvor fiske omfattes av vernet.

## 8 Mål og måloppnåelse

Forbundet viser til omtale av utslipp fra petroleumsvirksomhet og 0-utslipp i området. Forbundet krever at myndighetene styrker overvåkingen av reservoarene hvor produsert vann og eventuelt borekaks injiseres for å hindre utslipp i havet. Det har vært tilfeller hvor reservoarene har lekket og dersom dette skjer vil heller ikke kravet om 0-utslipp imøtekommes.

Fiskebåtredernes Forbund mener både trafikkseparasjonssystemet, overvåkingen av skipstrafikken og slepebåtberedskapen gjør at risikoen for større utslipp til sjøs er redusert. Forbundet mener likevel at slepebåtberedskapen ikke er tilstrekkelig og at en ved å utnytte eksisterende kapasitet i området kan få til en langt bedre dekning av fartøy som kan nyttes til slik assistanse.

Det blir i rapporten lagt vekt på bl.a. at "naturlige forekommende arter skal finnes i levedyktige bestander hvor det genetiske mangfoldet opprettholdes". Når det gjelder fiskeriaktiviteten mener forbundet det er vanskelig å komme utenom at fiske har betydning for bunnsamfunn lokalt, der hvor det foregår intensivt trålfiske. Forbundet mener en kan sammenligne med jordbruket hvor en dyrker en eller få arter på et lite område og holder andre arter ute gjennom hogst, lusing og sprøyting. I områder med trålfiske vil svamper og andre større stasjonære plante- eller dyrearter få problemer med å overleve. Forbundet mener det må være aksept for at enkelte arter ikke vil kunne etablere levedyktige kolonier i slike områder, selv om bestanden for så vidt er naturlig forekommende og mener en må se forvaltningsområdet under ett.



Forbundet mener vern av mindre kommersielle og ikke kommersielle arter ikke må gjennomføres på en slik måte at bunnfiskeriene kommer i fare. Målet bør defineres slik at en skal sikre at bestanden som sådan er levedyktig i forvaltningsområdet, men ikke nødvendigvis i alle deler av området. Erfaringsmessig er det også problematisk og til enhver tid ha god kunnskap om alle bestander, spesielt mindre tallrike bestander. Havforskningen har begrensede ressurser og kunnskapsnivået for alle bestander i området kan derfor ikke komme opp på samme nivå som for eksempel for torsk og sild. Uten en slik erkjennelse frykter forbundet at det blir vanskelig å drive fiske i fremtiden.

Forbundet mener artene på rødlista ikke nødvendigvis representerer den reelle situasjonen for bestanden, men i mange tilfeller er et uttrykk for manglende kunnskap. Forbundet mener derfor at usikkerheten i målevalueringen er høy heller enn lav slik det fremgår av rapporten.

Forbundet mener som tidligere nevnt at kongekrabben kan ha stor innvirkning på bunnfauna og egg/ungel. Forvaltningsopplegget er likevel er innrettet for å verne om kongekrabben. Innenfor den kommersielle sone er fisket kvoteregulert, men også utenfor er det satt i verk tiltak som hindrer fiske. Det kan her vises til de begrensninger som er lagt på større fartøy i fiske etter kongekrabbe utenfor kommersielt område. Det er et generelt forbud mot ombordproduksjon og de 2 fartøyene som har fått tillatelse til å drive ombordproduksjon er henvist til å fiske 18 nm nord for kommersielt område. Fartøy over 21 meter er dessuten henvist til å fiske 4 til 6 nm utenfor grunnlinja vest for kommersiell sone. Dette begrenser store og effektive fartøys muligheter til å drive desimeringsfiske. Mål og virkemiddel harmonerer derfor ikke og forbundet mener dette må komme klarere frem i rapporten.

## 9 Utvikling av kunnskapsbasis

Forbundet mener forskningen på sjøpattedyr må styrkes slik at en får dekket opp kunnskapshull i forhold til sjøpattedyrenes betydning for kommersielle fiskearter.

Fiskebåtredernes Forbund mener overvåkingen av kongekrabbe og snøkrabbe burde vært på prioriteringslisten i tabell 9.9.2.1. En vet at kongekrabben har gjort stor skade på bunnfauna der krabben er i store konsentrasjoner og det er derfor viktig å overvåke krabben for å få oversikt over spredningen. Slik informasjon er viktig for at myndighetene skal treffe riktige reguleringstiltak.

Forbundet mener at forskning på effekter av fiskeriaktivitet må foregå over flere år for å studere endring. Videre må forskning på trålredskap som er mer skånsom mot bunnhabitater følges opp.

Forbundet har ingen kommentarer til kapittel 10, 11 og 12

Vennlig hilsen  
**FISKEBÅTREDERNES FORBUND**  
Sekretariatet



Audun Maråk



Tor Are Vaskinn

Kopi: Fiskeri- og kystdepartementet